

Barbara Łysik

„Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii (1Kor 9,16). Audycje emitowane na antenie Radia eM 107,6 FM”, Jan Górski, Katowice 2013 : [recenzja]

Nurt SVD 47/1 (133), 253-255

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Recenzja

Jan Górski, *Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii (1Kor 9,16)*. Audycje emitowane na antenie Radia eM 107,6 FM, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2013, 166 s. ISBN 978-83-7030-894-0

Ukazała się książka ks. prof. Jana Górskiego *Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii*, będąca zbiorem osiemdziesięciu audycji radiowych emitowanych na antenie Radia eM 107,6 FM w ramach cyklicznych programów *Theologos*. Pierwowzorem książki był audiobook o tym samym tytule, który ukazał się w 2011 roku.

Autor – znany autorytet w dziedzinie misjologii – we wstępie, odpowiadając na pytanie: dlaczego mamy mówić o misjach?, tłumaczy, iż „mówić o misjach znaczy tyle, co odpowiedzieć sobie na pytanie o losy Ewangelii we współczesnym świecie” (s. 5). Konieczna wydaje się być troska o właściwe zrozumienie działalności misyjnej, gdyż misje ciągle oscylują pomiędzy banalizacją ich rozumienia a ich egzotycznym traktowaniem. Potrzeba zatem „bez euforii, ale z entuzjazmem podjąć na nowo systematyczną naukę o misjach” (s. 6).

Książka składa się z osiemdziesięciu felietonów. Dużą zaletą publikacji jest jej przystępny język, dzięki czemu przekaz treści pozwala na zainteresowanie czytelnika tematyką misyjną i prowokuje do dalszego jej pogłębienia. Poszczególne audycje zostały zebrane w grupach tematycznych: problem inkulturacji, misje na różnych kontynentach (Ameryka, Afryka, Azja, Oceania), działania misyjne Jana Pawła II i Benedykta XVI, wydarzenia misyjne w roku liturgicznym (Tydzień Misyjny, Dzień Trędowatych, Objawienie Pańskie, Wielki Post, Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, Dzień Islamu, Zesłanie Ducha Świętego, Dzień Modlitw za Kościół w Chinach), misje a dialog, misje a inne kultury (zagadnienia etnologiczne), ekologia, edukacja, praca na rzecz rozwoju, metody i szkoły zakonne (jezuicka, karmelitańska, werbistowska, franciszkańska), misje w protestantyzmie i w prawosławiu, katechumenat i chrzest. Autor porusza zagadnienia w obrębie trzech sytuacji misyjnych: misje *ad gentes*, duszpasterstwo misyjne i nowa ewangelizacja. Wokół tych zagadnień tworzą się nowe problemy, na styku tematyki misyjnej i problemów współczesnego świata.

Ciekawym zabiegiem jest wplatanie w poszczególne audycje bieżących wydarzeń z życia kościoła lokalnego i powszechnego, co stanowi o żywym przekazie treści misyjnych. Warto przywołać chociaż kilka takich przykładów z publikacji.

W audycjach o kościołach wschodnich orientalnych (s. 57, 84) znajduje się nawiązanie do Synodu Biskupów dla Bliskiego Wschodu (2010). Profesor Górski przypomniał rolę katolickich kościołów wschodnich w dziele ewangelizacji oraz w dialogu ekumenicznym i międzyreligijnym. Jak wnioskuje autor, „powrót do starożytnej tradycji misyjnej kościołów wschodnich wzmocni je same i pozwoli odkryć nowe możliwości w dotarciu tam, gdzie chrześcijaństwo zachodnie ma ograniczone możliwości” (s. 85).

Audycja na temat uwarunkowań związanych z przekazem Ewangelii (s. 80) proponuje zastosowanie „nowinek” technologicznych w procesie ewangelizacji. Autor przytacza słowa Benedykta XVI o związkach wartości duchowych z technologią: „Tradycyjny wyraźny podział na język pisany i mówiony wydaje się zanikać, powstaje bowiem rodzaj przekazu pisanego, który w swej bezpośredniej formie odwzorowuje język mówiony”.

Temat „Misje a inne religie” (s. 93) nawiązuje do spotkania Benedykta XVI z przedstawicielami różnych wyznań i religii w Rzymie i w Asyżu (2011). Działalność misyjna Kościoła nigdy nie odbywa się w próżni. Zawsze dotyka sumień ludzkich i całego bagażu doświadczeń i kontekstów, w których żyje dany człowiek, także kontekstu religijnego. Autor przypomina, iż „dialog i w ogóle postawa dialogu jest przeciw postawą misyjną” (s. 94).

Audycja „Benedykt XVI w Afryce” nawiązuje do papieskiej podróży do Beninu (18-20 listopada 2011) oraz do II Synodu Biskupów dla Afryki (4-25 października 2009). Pojawia się postać kardynała Bernardina Gantina, wybitnej postaci Kościoła w Beninie. Autor w kilku zdaniach przedstawia specyfikę Kościoła afrykańskiego, odwołując się przy tym do wniosków i zaleceń biskupów zebranych na II Synodzie dla Afryki. Jak czytamy: „Synod podkreślił mocno potrzebę pojednania w służbie sprawiedliwości i pokoju. (...) W wielu krajach trwają wojny, niepokoje, prześladowanie chrześcijan. (...) Wojny rujną Afrykę. Potrzeba pojednania całego kontynentu, poszczególnych krajów, plemion i ludzi” (s. 97).

W audycji na temat wspólnego świadectwa wierzących (s. 119), w związku z przeżywanym wówczas tygodniem modlitw o jedność chrześcijan, poszerzonym o Dzień Judaizmu (17 stycznia) oraz Dzień Islamu (26 stycznia), autor przywołuje fabułę filmu *Ludzie Boga* (2010) w reżyserii Xaviera Beavoisa. Szczególnie mocno brzmią w przywołanym obrazie słowa mnichów: „chcemy się modlić wśród modlących się”. Historia trapistów, którzy zginęli za wiarę w Algierii, w Górach Atlasu w 1996 roku, prowokuje refleksję nad tzw. *misją obecności*.

Jak podsumowuje autor: „Ofiara mnichów stała się punktem zwrotnym w rozumieniu misji w tym kontekście. (...) Świadectwo życia, obecności, jest bardzo wymowne i przynosi owoce, stąd potrzeba świadectwa życia kontemplacyjnego, monastycznego” (s. 119).

Podróż apostołska Benedykta XVI do Meksyku i na Kubę (23-28 marca 2012) stała się tematem kolejnej audycji radiowej (s. 136). Autor podejmuje krótką refleksję na temat początków ewangelizacji kontynentu amerykańskiego. Szeroka panorama działalności misyjnej w tej części świata została zredukowana do najważniejszych zagadnień: misji kontynentalnej podjętej podczas Konferencji Biskupów CELAM w Aparecida (2007), teologii wyzwolenia, synkretyzmu religijnego, a także pogłębiającej się niesprawiedliwości społecznej na tym kontynencie.

W poszczególnych felietonach misje zostały ukazane w różnych swych wymiarach: jako zadanie kościoła lokalnego (s. 101), w nawiązaniu do orędzia o Bożym miłosierdziu (s. 142), jako głoszenie Słowa (s. 144), jako budowanie wspólnoty (s. 146). Spojrzenie na działalność misyjną Kościoła z różnych perspektyw sprawia, iż misje stają się kwestią złożoną i różnorodną, chociaż zawsze wpływającą z jednej jedynej misji Kościoła.

Interesujące dla czytelnika mogą okazać się fragmenty audycji, w których autor przytacza epizody ze swoich podróży do krajów misyjnych. W miejscu, gdy jest mowa o św. Pawle – apostołe pogan (s. 15), autor wspomina swoją samotną wędrówkę szlakiem św. Pawła przez Syrię, Turcję, region Kosowa – do Rzymu. W innym miejscu przywołana zostaje scena przyjęcia chrztu świętego przez pewną kobietę w Brazylii (s. 132).

Publikacja może stać się dobrym wprowadzeniem w tematykę misyjną dla przeciętnego czytelnika, a zarazem źródłem skondensowanych treści dla (już) zainteresowanych kwestiami misyjnymi. Poszczególne zagadnienia przedstawione zostały w różnych kontekstach: religijnym, historycznym czy kulturowym. Dzięki temu książka jest w stanie wzbudzić zainteresowanie nie tylko misjologów, misjonarzy czy animatorów misyjnych. Najmocniejszą stroną publikacji jest powiązanie misji z aktualnymi wydarzeniami z życia Kościoła, dzięki czemu uświadamiamy sobie na nowo, że „Kościół jest misyjny ze swej natury” (*Ad gentes* 2).